

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Cuții împotriva Carolinei Tanasevici și a lui Ion Tanasevici, intervenienții accesorii Marin Cuții, Cristina Grosu, Laura Tanasevici, Mihel Tanasevici, privind constatarea încălcării dreptului de proprietate, demolarea peretelui, repararea prejudiciului moral și material privind constatarea încălcării dreptului de proprietate, demolarea peretelui, repararea prejudiciului moral și material,

împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Andrei Cuții, reprezentat de avocata Liliana Munteanu și s-a menținut hotărârea din 16 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-1334/23

PIGD Nr.2-18137711-01-2ra-23082023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Al. Mardari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

09 iulie 2025

Copia corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 februarie 2018, Andrei Cuții a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Tanasevici Carolina și a Carolinei Tanasevici privind constatarea încălcării dreptului de proprietate, demolarea peretelui, repararea prejudiciului moral și material.

2. În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.XXX din XX decembrie XX este coproprietar al bunului imobil situat în mun. XXXX, str. XXXX XXXX nr.XX/X, ap.XX, cu suprafața totală de 97,7 mp.

3. A menționat că Carolina Tanasevici și Ion Tanasevici au devenit coproprietari ai bunului imobil situat în mun. mun. XXXX, str. XXXX XXXX nr.XX/X, ap.XX, cu suprafața totală de 88,7 m.p. în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.XX din XXaugust XX. Bunurile imobile menționate se află în vecinătate, fiind despărțite de peretele încăperilor.

4. A susținut că în primăvara anului 2017, când se afla peste hotarele Republicii Moldova, vecinii Carolina Tanasevici și Ion Tanasevici, în lipsa acordului lui Andrei Cuții au demolat samavolnic peretele din odaia nr.XX, cu dimensiunile de 4,68 metri - lungime și 0,45 metri - lățime și au construit alt perete, intrând în interiorul odăii menționate cu 0,61 metri, acaparând ilegal din proprietatea privată ce-i aparține 2,85 m.p.

5. Drept urmare, reclamantul a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului de proprietate prin acțiunile cet. Carolina Tanasevici și Ion Tanasevici, a obliga pârâții să demoleze peretele samavolnic strămutat în interiorul apartamentului reclamantului, cu instalarea lui la pozițiile inițiale la momentul privatizării apartamentelor, repararea din contul Carolinei Tanasevici și a lui Ion Tanasevici a prejudiciului material în mărime de 5 000,00 de lei și prejudiciului moral în mărime de 10 000,00 de lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

INCIDENTE DE PROCEDURĂ ÎN INSTANȚA DE FOND

6. Prin încheierea protocolară din 08 februarie 2021 au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea reclamantului pe Marin Cuții și Cristina Grosu, iar de partea pârâtă în calitate de intervenienți accesorii pe Laura Tanasevici și Mihel Tanasevici (f.d.171, Vol.I).

7. Prin încheierea protocolară din 23 noiembrie 2021, în proces au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Vasile Pîcălău și Iulia Pîcălău (f.d.177, Vol.I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

8. Prin hotărârea din 16 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Cuții împotriva Carolinei Tanasevici și Ion Tanasevici, intervenienți accesorii privind constatarea încălcării dreptului de proprietate, demolarea peretelui, repararea prejudiciului moral și material (f.d.181, 184/190, Vol.I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 22 iunie 2022, Andrei Cuții, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, a declarat apel nemotivat (f.d. 182, Vol.I), iar, la 29 decembrie 2022 motivarea apelului, împotriva hotărârii din 16 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie remisă cauza la rejudecare (f.d.200/215, Vol.I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Andrei Cuții, reprezentat de avocata Liliana Munteanu și s-a menținut fără modificări hotărârea din 16 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.6, 7/16, Vol.II).

11. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în apel și a materialelor cauzei, a conchis că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

12. Subsecvent, instanța de apel a relevat că, prin acțiunea înaintată reclamantul/apelant Andrei Cuții a invoca că pârâții/intimați Carolina Tanasevici și Ion Tanasevici ar fi demolat samavolnic un perete din odaia nr. XX, iar ulterior ar fi construit un alt perete, prin ce i-au acaparat ilegal proprietatea sa privată, însă contrar prevederilor art. 118 din Codul de procedură civilă, careva probe în susținerea celor invocate în acțiunea depusă, reclamantul nu a prezentat.

13. Astfel, la caz, instanța de apel a concluzionat că prima instanță just a conchis că, deși prin cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Cuții solicită constatarea faptului încălcării dreptului de proprietate prin acțiunile Carolina Tanasevici și Ion Tanasevici și de a obliga pârâții să demoleze peretele samavolnic strămutat în interiorul apartamentului său, cu instalarea lui la pozițiile inițiale la momentul privatizării apartamentelor, Andrei Cuții nu a putut confirma faptul că peretele apartamentului ar fi fost mutat, fapt care ar duce la încălcarea dreptului de proprietate.

14. În altă ordine de idei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. 122 alin. (1), art. 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a notat că prima instanță prin încheierea din 22 noiembrie 2018, la cererea reclamantului Andrei Cuții a dispus efectuarea unei expertize judiciare în construcții.

15. La fel, instanța de apel a stabilit că potrivit raportului de expertiză nr.134 din 28 august 2019, la întrebarea „a fost sau nu demolat peretele din odaia nr.XX, din apartamentul nr.XX din str. X. XX XX/X, mun. Chișinău conform planului construcției, cu dimensiunile 4,68m în lungime, și 0,45m lățime, și dacă a fost demolat cu câți metri a fost strămutat în interiorul odăii menționate?”, expertul a indicat că, „analizând atent conținutul întrebării înaintate spre soluționare din încheierea din 22 noiembrie 2018 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și reieșind din faptul că în materialele cadastrale prezentate lipsesc date cu privire la situația bunului imobil bloc locativ pînă la obținerea dreptului de proprietate, expertul ajunge la concluzia, că este în imposibilitate de a stabili dacă a fost sau nu demolat peretele din odaia nr.XX, din apartamentul nr.XX din str. X. XXX nr.XX/X2, mun. Chișinău conform planului construcției, cu dimensiunile 4,68 m în lungime, și 0,45m lățime, și dacă a fost demolat cu câți metri a fost strămutat în interiorul odăii menționate. Soluționarea întrebării date poate fi posibilă în urma prezentării materialelor cadastrale cu privire la situația bunului imobil bloc locativ din str. X. XXX nr.XX/X, mun. Chișinău, pînă la obținerea dreptului de proprietate” (f.d.81/91, Vol.I).

16. În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că pretențiile reclamantului nu pot fi admise, iar pârâții/intîmați nu pot fi obligați să demoleze peretele. Or, reclamantul/apelant Andrei Cuții nu a demonstrat, prin probe pertinente și concludente, circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale.

17. A mai constatat instanța de apel că reclamantul Cuții Andrei nu a invocat imposibilitatea prezentării probelor, precum și nu a solicitat concursul instanței la dobândirea probelor necesare examinării cauzei, în conformitate cu prevederile art. 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stabilește că, probele se adună și se prezintă de către părți și de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților și altor participanți la proces, la adunarea și prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea cauzei sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță. Probele se prezintă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în termenul stabilit de instanță, dacă legea nu prevede altfel.

18. Urmare celor relatate, instanța de apel a concluzionat că soluția oferită de prima instanță de respingere a capătului de cerere privind constatarea faptului încălcării dreptului de proprietate prin acțiunile cet. Tanasevici Carolina și Tanasevici Ion și obligarea acestora din urmă să demoleze

peretele samavolnic strămutat în interiorul apartamentului reclamantului, cu instalarea lui la pozițiile inițiale la momentul privatizării apartamentelor, este justă și argumentată.

19. Subsecvent, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a respins și solicitarea reclamantului Andrei Cuții privind încasarea prejudiciului material și moral, ca fiind pretenții subsecvente și urmează soarta celor principale.

20. Din considerentele descrise și având în vedere faptul că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecării, a stabilit corect starea de fapt și situația real existentă a litigiului, a identificat și aplicat corect normele materiale și procedurale, adoptând o hotărâre întemeiată și legală, iar cererea de apel este neîntemeiată, conținând formulări declarative și reducându-se, în mare parte, la critici formale în privința soluției instanței de fond, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge apelul formulat de avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele apelantului Andrei Cuții, și a menține fără modificări hotărârea din 16 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

21. EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. La 23 august 2023, avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe.

23. În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată inferioare au încălcat principiile funcționale ale dreptului procesual civil, prin faptul că recurentul/reclamant a fost privat de dreptul la apărare și de a se expune în susținerea poziției sale, iar aceste omisiuni pot fi corectate doar prin reexaminarea cauzei de către prima instanță, care urmează la pregătirea cauzei pentru judecare să stabilească cercul participanților la proces circumstanțele și probatoriul pertinent speței, ceea ce, conform prevederilor art.432 alin.(3), lit.b) din Codul de procedură civilă, servește drept temei de declarare a recursului.

24. În acest context, a mai susținut că nerespectarea principiilor dreptului procesual civil reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO și constituie temei legal necondiționat, de sine stătător, de casare a deciziilor cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

25. Art. 434 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

26. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 11 aprilie 2023 (f.d.6, Vol.II).

27. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 23 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 17, Vol.II).

28. Astfel, recursul declarat de avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții, la 23 august 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

29. La 23 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa participanților la proces, copia recursului declarat de avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții, împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.40, Vol.II).

30. Însă, până la data examinarea admisibilității recursului, intimații cât și intervenienții accesorii nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referințe referitor la argumentele recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

32. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

33. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

34. Recursul declarat de către avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

35. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

36. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

37. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

38. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

39. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2),

(3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

41. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

43. Din analiza recursului declarat, rezultă că, avocata Liliana Munteanu, acționând în numele și interesele lui Andrei Cuții a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) și alin.(3), lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data 23 august 2023.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (*a se vedea pct.35*), nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

45. În ceea ce vizează temeiul invocat de avocata Liliana Munteanu, în numele și interesele lui Andrei Cuții, prevăzut de art.432 alin.(3) lit.b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl va respinge ca neîntemeiat.

46. Or, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din data de 11 aprilie 2023, se confirmă faptul că, apelantul Andrei Cuții, cât și prezența acestuia avocata Munteanu Liliana și avocatul Marin Sardari, au fost prezenți la examinarea apelul declarat de avocata Liliana Munteanu, în interesele lui Andrei Cuții, împotriva hotărârii din 16 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău (f.d.4/5, Vol.II).

47. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența altor circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor (*a se vedea pct.36*), nu le-a stabilit.

48. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.37*), nu a depistat.

50. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

51. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

52. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

53. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

54. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către avocata Liliana Munteanu, care acționează în numele și în interesele lui Andrei Cuții, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

55. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către avocata Liliana Munteanu, în numele și în interesele lui Andrei Cuții, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

56. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de către avocata Liliana Munteanu, în numele și în interesele lui Andrei Cuții, împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu